

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріоглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Рижкова С.Є.</i> ВИКОРИСТАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ/МЕДИЧНОГО ВТРУЧАННЯ ДЛЯ ЗМІНИ ОСОБИСТОСТІ	109
<i>Чаплінський Р.О.</i> НОМО VIRTUALIS І БІОЕТИКА: ОСІ ПЕРЕТИНУ	109
СЕКЦІЯ 3. ЕКОЦИД ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ: БІОЛОГІЧНИЙ, МЕДИЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТИ	
<i>Вітюк І.К.</i> ЕКОЦИД ЯК ТАКТИКА ГЕНОЦИДУ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	111
<i>Крупей К.С., Кравченко Г.В.</i> НАСЛІДКИ ЕКОЦИДУ НА ТЛІ ВІЙНИ: ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТАНУ ВОДНИХ РЕСУРСІВ У М. ЗАПОРІЖЖЯ.....	113
<i>Метеленко Н.Г.</i> ЕКОЦИД ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ: БІОЛОГІЧНИЙ ТА МЕДИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	114
<i>Тихомірова Ф.А.</i> УРБИЦИД ТА ЕКОЦИД В УМОВАХ ВІЙНИ.....	116
СЕКЦІЯ 4. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ (ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ)	
<i>Fominaite M.</i> EXPERIENCES OF WORKPLACE AGGRESSION BY HEALTH CARE PROFESSIONALS.....	118
<i>Москвітіна Д.А.</i> МЕДИЧНИЙ ДИСКУРС РОМАНУ ДЖ. СВІФТА «МАНДРИ ГУЛЛІВЕРА»	119
<i>Лямцева О.В.</i> СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ДЛЯ ЛІКАРІВ: ВИГОДИ ТА ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАКТИКИ.....	122
<i>Власенко Ф.П.</i> ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ ЯК ОРІЄНТИРИ ЛЮДЯНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ.....	124
<i>Гусарова А.В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ОБІЗНАНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРО РОБОТУ ЛІКАРЯ- ПАТОЛОГОАНАТОМА.....	125
<i>Лаишул Д.А.</i> РОЛЬ ЛІКАРЯ В 21 СТОЛІТТІ: ЕТИКА, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	126
<i>Левчук-Воронцова Т.О.</i> СТИГМАТИЗАЦІЯ У МЕДИЦИНІ.....	128
<i>Chemerys Y.</i> PROBLEMS OF EMPATHY IN MEDICINE.....	129
СЕКЦІЯ 5. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ	
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С., Чабанович О.В., Шеф Г.Г.</i> ПРИНЦИПИ НЕВЕРБАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	130
<i>Volkova G.</i> THE ROLE OF A FOREIGN LANGUAGE IN PROFESSIONAL TRAINING FOR MEDICINE.....	132
<i>Довбиш І.М., Коломоєць Ю.С.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ТА ПІДХОДІВ ЛІКАРЕМ-ВИКЛАДАЧЕМ.....	133

expand their professional knowledge and horizons. The need to acquire new knowledge in a specialty becomes a motive for speech activity when students realize that a foreign language is a means of extracting personally significant, professionally valuable information from foreign literature. The practical use of this information when performing speech activity evokes a feeling of satisfaction of the cognitive needs of students and has a positive effect on their attitude towards a foreign language.

To achieve the main goal of training a competent specialist it is necessary to comply with certain conditions in the organization of the learning process. Professionally significant issues and subjects must be learnt from the perspective of integrating multidisciplinary knowledge. The use active methods of acquiring new information are of special importance.

At the medical university thematic cycles of career guidance texts is a condition for the development of motivation, which develops in students the desire to use foreign literature for getting their knowledge in special subjects. Therefore, in teaching reading texts containing new, unknown information on these branches of medicine, the students are instructed on the importance of the having or getting both general and professional intellectual ground, which contributes to the implementation of interdisciplinary connections.

The use of interactive methods makes it possible to ensure a high degree of activity and independence of all its participants. In the context of professionally oriented training, we use the following methods of interactive training: business games, disputes, discussions, performances, conferences. They simulate those problematic situations that occur in the professional activities of a specialist in real conditions.

Conclusion. Practice shows that interactive methods significantly activate forms of educational activity, as they contribute to the involvement of the majority of students in joint activities to achieve their goals, the emergence of a positive emotional state from cognitive communication, awareness of the need to achieve and enter into this communication, lowering the level of anxiety and removing psychological barriers when generating foreign linguistic professional competence implementation into real practice.

References

1. Волкова Р.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі/ Р.П. Волкова. - Дніпро; 2018. - 360 с.
2. Засоби і технології єдиного інформаційно-освітнього простору/За ред. В.Ю. Бикова, Ю. О.Жука. – К.2004. –240 с
3. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. Наказ Міністерства освіти і науки України 25 липня 2023 року № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text>
4. Шарко В. Д. Сучасний урок: технологічний аспект : посібник для вчителів і студентів [Текст] / В. Д. Шарко. – К., 2006. – 220 с.
5. Evstigneev M.N. The structure of ICT competence of a foreign language teacher // Language and culture. 2011. №1. - P. 119-125.
6. Perraton, H. A theory for distance education. In D. Sewart, D. Keegan, & B. Holmberg (Eds.), Distance education: International perspectives. - New York: Routledge, 1988. - Pp. 34–45.
7. Ronald C. Doll, Curriculum Improvement: Decision Making and Process (9th Edition). Boston.:Allyn and Bacon Inc. 1995 - 465 p
8. Sharipova Feruza*, Akhmedova Aziza, Jalilova Nilufar. Interactive Learning in the Medical English Classroom. URL: https://www.researchgate.net/publication/341288159_Interactive_Learning_in_the_Medical_Englsh_Classroom

ІНТЕГРАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ТА ПІДХОДІВ ЛІКАРЕМ-ВИКЛАДАЧЕМ

*Довбиш Ігор Михайлович,
асистент кафедри урології,
Коломоєць Юлія Сергіївна,
асистент кафедри урології,*

Запорізький державний медико-фармацевтичного університет

Анотація. Проблема лікаря-викладача, пов'язана з інтеграцією інноваційних методів та підходів у процес викладання, виводить на передовий план виклики, з якими зіштовхуються лікарі-викладачі. Дана проблема обумовлена відсутністю часу та ресурсів, суперечливістю з традиційними методами, невпевненістю в ефективності новацій, потребою в постійному професійному розвитку та культурними бар'єрами в охороні здоров'я. Для її розв'язання необхідно створити сприятливе

середовище, яке враховує індивідуальні та системні аспекти, а також надає підтримку лікарям-викладачам у впровадженні інноваційних педагогічних методів та розвитку їхнього професійного потенціалу.

Ключові слова: інноваційний метод, педагогіка, компетентність, навчання, освіта.

Abstract. The problem of the doctor-teacher, related to the integration of innovative methods and approaches in the teaching process, brings to the fore the challenges faced by doctor-teachers. This problem is due to the lack of time and resources, inconsistency with traditional methods, uncertainty in the effectiveness of innovations, the need for continuous professional development, and cultural barriers in health care. To solve it, it is necessary to create a favorable environment that takes into account individual and systemic aspects, and also provides support to teaching doctors in the implementation of innovative pedagogical methods and the development of their professional potential.

Keywords: innovative method, pedagogy, competence, training, education.

Педагогіка в медичній освіті пояснює та описує організацію навчального процесу, включаючи доклінічний етап. Вона виявляє успішність чи неуспішність педагогічних методів та допомагає оптимізувати процес навчання студентів. У результаті, педагогіка істотно впливає на формування комплексних навичок студента, роблячи його як досвідченим клініцистом та ефективним освітником і комунікатором.

Ключові поняття педагогіки, це об'єкт та суб'єкт навчання. Об'єкт навчання у педагогіці представляє людину у різних ролях: студента, учня, колеги. Навчання спрямоване на формування знань, навичок, компетенцій та розвиток особистості в контексті медичної діяльності. Суб'єкт навчання – це той, хто здійснює педагогічну діяльність. У контексті педагогіки, це лікар-викладач, який має певні педагогічні навички. Лікар-викладач, як суб'єкт, грає активну роль у навчанні та вихованні студентів та інших учасників охорони здоров'я. Лікар-викладач несе відповідальність за створення сприятливого освітнього середовища, ефективну комунікацію зі студентами, розвиток емпатії та розуміння. Він бере активну участь у процесі навчання, сприяючи формуванню комплексних професійних навичок у студентів та студентів. Одним із завдань лікаря-викладача в педагогіці є стимулювання активності студентів, зробивши їх суб'єктами свого навчання. Важливо, щоб студенти усвідомлювали свою роль у власному навчанні та брали активну участь у формуванні своїх професійних компетенцій.

Таким чином, педагогіка прагне створити взаємодію між суб'єктом (лікарем-педагогом) та об'єктом навчання (студентом), де акцент робиться не лише на передачі інформації, а й на розвитку активної ролі того, хто навчається у власній освіті та формуванні його професійних якостей.

Сучасні тенденції в методології викладання у вищій медичній освіті представлені традиційними методами навчання: Авторитарний стиль взаємодії, де викладач є суб'єктом, а той, хто навчається – об'єктом, як і раніше, досить поширений. Знання, які отримують через традиційні методи, можуть мати абстрактний характер і бути відірваними від практичних ситуацій.

Інноваційні методи, такі як активні та інтерактивні, надають можливості для розвитку пізнавальної сфери студентів. Вони стимулюють активність, підвищують ступінь суб'єктності студентів, розкривають творчий потенціал та сприяють формуванню професійного мислення.

Активні методи передбачають взаємодію студентів та викладача на рівних правах. Студенти не є пасивні слухачі, а є активні учасники навчального процесу. Викладач на інтерактивних заняттях спрямовує діяльність студентів, підтримуючи в досягненні цілей. Такі методи дають змогу побачити складний ландшафт освітньої методології у медичній освіті, де існуючі традиції взаємодіють із поступовим впровадженням інноваційних та інтерактивних методів. Необхідно наголосити на важливості використання активних та інтерактивних методів у медичній освіті.

Виділимо кілька ключових аспектів - формування навчальної компетентності: застосування активних та інтерактивних технологій спрямоване на формування у студентів навчальної компетентності. Навчальна компетентність дозволяє учням опанувати метазнання, включаючи вміння самостійно вирішувати завдання самоосвіти. Особистісні та професійні якості: активні та інтерактивні методи навчання сприяють розвитку дивергентного мислення та креативності. Вони також формують комунікативні навички, сприяють роботі у колективі, співпраці та розвивають професійне клінічне мислення.

Активні та інтерактивні методи у медичній освіті: - лабораторні практикуми, вирішення клінічних завдань, навчальні рольові та ділові ігри, а також навчально-дослідницька робота – це деякі з методів, що застосовуються у медичній освіті. Вони забезпечують проблемність, що відповідає специфіці мислення майбутніх лікарів. Прикладом використання цих методів включають:

лабораторні практикуми з муляжами та фантомами, навчальні рольові ігри, а також науково-дослідну роботу студентів. Активні та інтерактивні методи формують не тільки знання та навички, а й стають частиною професійної культури майбутніх лікарів. Дані методи необхідні у формуванні не лише професійних, а й особистісних якостей майбутніх медичних фахівців та надають різноманітні інструменти для ефективного реалізації компетентнісного підходу у навчальному процесі.

Активні методи навчання: впровадження проблем у лекції сприяє активізації студентів та стимулює критичне мислення. Використання ігор як індивідуальне завдання допомагає зробити навчання більш цікавим та залучаючим. Включення прикладів, кейсів до індивідуальних завдань сприяє розвитку практичних навичок. Імітація реальних ситуацій навчає студентів роботі в умовах, наближених до професійної практики. Використання навчальних тренажерів та автоматизованих навчальних систем може покращити індивідуалізацію навчання. Лабораторні заняття надають можливість студентам здобути практичний досвід у контрольованих умовах. Використання комп'ютерів для індивідуальних занять забезпечує доступ до різноманітних навчальних матеріалів та програм. Заняття – конференція, тренінг, дебати, мозковий штурм – ці формати дозволяють студентам брати активну участь в обговоренні та обміні думками. Використання кейс-методу та інших форматів дозволяє вирішувати проблемні ситуаційні завдання, розвиваючи творче мислення. Організація дискусій стимулює обмін думками та розвиток аргументації. Робота з тренажерами та імітаторами забезпечує практичний досвід безпечного навчання. Технології симуляції та аналіз клінічних випадків збагачують процес навчання. Участь у заходах розвиває у студентів професійне спілкування та подання результатів досліджень. Проекти та екскурсії сприяють практичному застосуванню знань та умінь у реальному середовищі.

Усі ці методи надають можливість створення різноманітних та інтерактивних навчальних сценаріїв, збагачуючи освітній досвід студентів.

ДОЦЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ У КОЛЕДЖІ

*Кілієва Ольга Павлівна,
директор, Медичний фаховий коледж
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
Брагар Наталія Олексіївна,
заступник директора Медичний фаховий коледж
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
Шкопинська Тетяна Євгенівна,
к.г.-г.н, зав.відділенням, ЗДМФУ
Четвертак Тетяна Юріївна,
к.пед.н, методист, ЗДМФУ
Поправко Марина Іванівна,
завідувача практикою, ЗДМФУ*

Розвиток професійного зростання педагогічної спільноти Медичного фахового коледжу Запорізького державного медико-фармацевтичного університету залишається одним з ключових позицій стратегічного планування та забезпечення якості надання професійної медичної освіти за рахунок вдосконалення людського ресурсу. Готовність до впровадження інноваційних методів викладання є одним з показників вдалого розвитку викладачів МФК ЗДМФУ в рамках роботи школи становлення викладача [1]. Погоджуємось з думкою вітчизняної дослідниці Колісник-Гуменюк Ю.І., яка вважає, що «інноваційна педагогічна діяльність викладача – комплексна багатофункціональна творча діяльність, спрямована на організацію взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу та забезпечення розвитку інноваційної особистості студента, формування його готовності до застосування, розроблення та впровадження педагогічних інновацій у системі освіти; інноваційний професійний та особистісний саморозвиток викладача; здатність до створення і застосування новацій навчальному процесі. Упровадження інноваційних педагогічних технологій на практиці дозволяє вирішувати проблеми індивідуалізації та диференціації навчання, формування та розвитку особистої освітньої перспективи. При цьому спостерігається зростання професійної компетентності майбутніх фахівців, відслідковується формування сучасного стилю мислення з характерними ознаками (креативністю, системністю, гнучкістю, динамізмом, перспективністю, об'єктивністю, концептуальністю)» [3, с. 11]. А також, зазначимо, що за дослідженням науковців Кушлик О.Ю.,